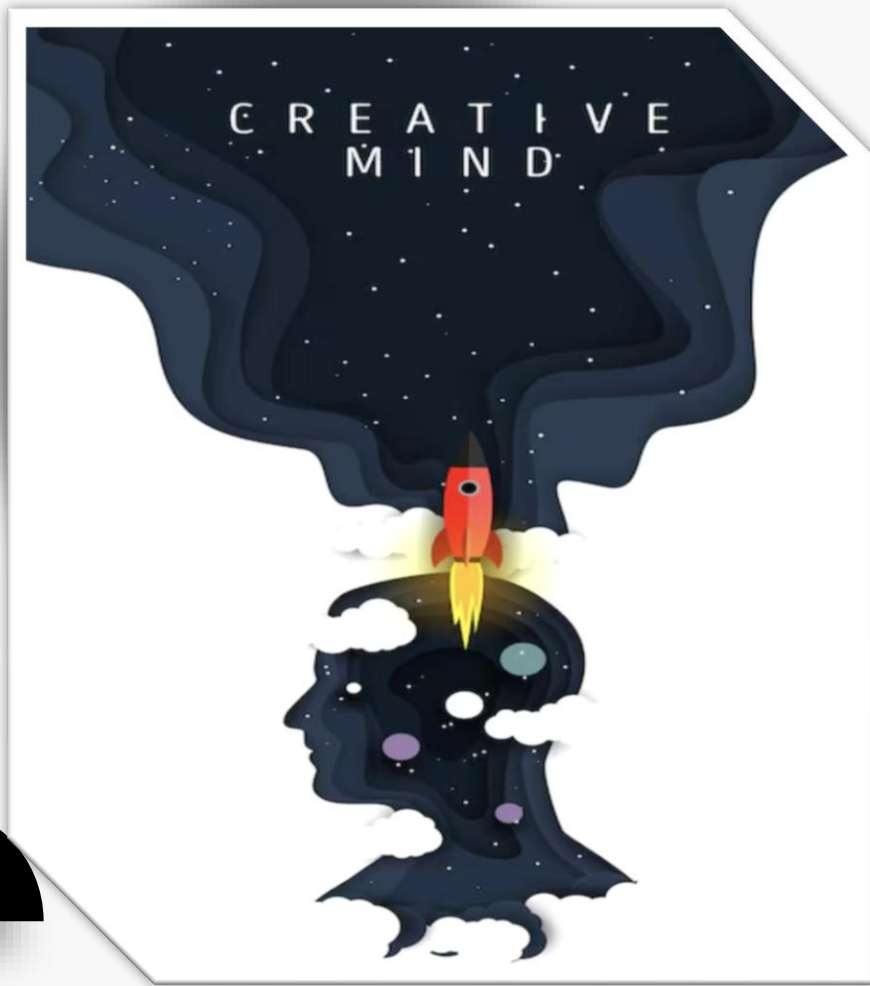

خلاقیت

ارائه ای از

امیر سعید دهقان

عنوان

دنیای خلاقیت: کلید نوآوری و حل مسئله

تعریف

" کنار هم قرار دادن افکار و ایده هایی که به نظر می رسد به یکدیگر ربطی ندارند و خلق ارتباطات همسو "

" فرایند حس کردن کاستی های موجود در اطلاعات، فرضیه سازی درباره حل مسئله ، آزمودن فرضیه ها، بازآزمایی آن ها و انتقال نتایج به دیگران "

تعریف جامع خلاقیت

- دیدن ارتباطات جدید.
- ترکیب دانش موجود به شیوه‌های نو.
- تولید چیزی منحصر به فرد و ارزشمند.

چرا خلاقیت مهم است؟

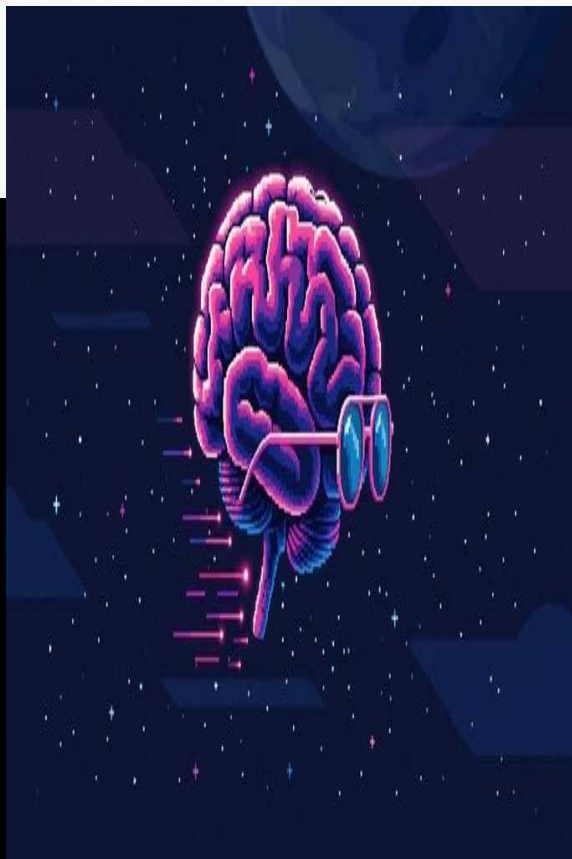
ضرورت بقا و پیشرفت در دنیای مدرن.
نیاز به راه‌حل‌های جدید برای چالش‌های جدید.

ویژگی ها

مهم ترین و بنیادی ترین توانایی انسان که در همه ابعاد زندگی او نقش حیاتی دارد. بسیاری از دستاوردهای علمی، هنری، فنی و ... بشر در طول تاریخ به واسطه خلاقیت انسان های مختلف حاصل شده است. تمدن انسانی بدون خلاقیت پیشرفتی نداشته و نخواهد داشت. امروزه خلاقیت به عنوان یک موضوع تخصصی در سراسر جهان بسیار مورد توجه بوده و دانشمندان و روانشناسان از ابعاد مختلف به بررسی و اندازه گیری آن می پردازند. خلاقیت يك مهارت و استعداد قابل یادگیری و پرورش دادن است . همه می توانند خلاق باشند.

بعد سیالی

- تولید ایده‌های فراوان و راه حل های متعدد
- کمیت پاسخ های فرد به یک مسئله واحد
- سنجش بعد سیاسی

بعد ابتکار

1. توانایی تفکر به شیوه ی غیر متداول و خلاف عادت رایج
2. ارائه جواب های غیر معمول ، عجیب و زیرکانه به مسائل
3. توانایی تولید ایده یا محصول نو و بدیع
4. پاسخ های جدید و نو

بعد انعطاف پذیری

1. توانایی تفکر به راه حل های مختلف
برای حل مسئله های جدید
2. طراحی الگوهای جدیدی برای
اندیشیدن
3. توانایی لازم برای تغییر جهت فکری

بعد بسط

1. توانایی توجه به جزئیات در
حین انجام یک فعالیت
2. توجه به کلیه جزئیات لازم
برای یک طرح

خلاقیت در مقابل نوآوری

*خلاقیت: مرحله ایده‌پردازی (فکر کردن به "چه می‌تواند باشد؟").
*نوآوری: مرحله عملیاتی کردن (تبدیل ایده به واقعیت).

آیا خلاقیت ارثی است یا اکتسابی؟

باور غلط: خلاقیت ذاتی است.
حقیقت: خلاقیت با تمرین و آموزش تقویت
می‌شود.

ذهن خلاق چگونه کار می‌کند؟

تعامل نیمکره راست (شهودی) و
نیمکره چپ (منطقی) مغز

مدل فرآیند خلاقیت (والاس)

مرحله دوم

نهفتگی (استراحت ذهن)

مرحله اول

آمادگی (جمع‌آوری اطلاعات)

مرحله چهارم

اثبات (اجرا و بررسی)

مرحله سوم

اشراق (لحظه "یافتم!")

تفکر واگرا (Divergent Thinking)

تولید طیف وسیعی از پاسخ‌ها و ایده‌های
مختلف
مثال: کاربردهای غیرمعمول یک آجر

تَفَكَّرُوا لِلدِّرَا

تفکر همگرا (Convergent Thinking)

تحلیل، ارزیابی و انتخاب بهترین ایده
مثال: انتخاب بهترین استراتژی بازاریابی

موانع رایج خلاقیت

قضاوت زودهنگام ایده‌ها

ترس از قضاوت و شکست

کمبود دانش یا اطلاعات

عادت و چارچوب‌های ذهنی سفت

خودارزیابی خلاقیت

چقدر از منطقه امن خود خارج می‌شوید؟
چقدر به ایده‌های دیگران گوش می‌دهید؟

“ابزارها و تکنیک‌های خلاقیت”

طوفان فکری (Brainstorming)

قوانین: تعویق قضاوت، تشویق ایده‌های جسورانه، اولویت با تعداد، ترکیب و بهبود ایده‌ها.

تکنیک SCAMPER

S

C

A

M

P

E

R

P: کاربرد دیگر
E: حذف کردن
R: معکوس کردن / مرتب کردن

S: جایگزین کردن
C: ترکیب کردن
A: تطبیق دادن
M: تغییر / بزرگ‌نمایی

تکنیک شش کلاه تفکر

رویکرد منطقی

رویکرد خلاقانه

رویکرد احساسی

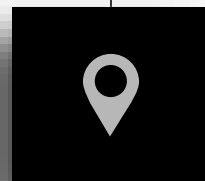
رویکرد خوشبینانه

رویکرد انتقادی

رویکرد کنترلی

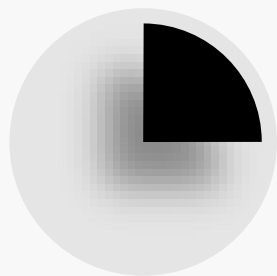

کلاه سفید: اطلاعات عینی
کلاه قرمز: احساسات
کلاه سیاه: خطرات
کلاه زرد: مزایا
کلاه سبز: ایده‌های نو
کلاه آبی: مدیریت فرآیند

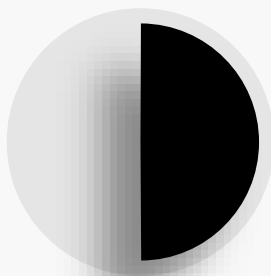
قدرت کنجکاو و پرسشگری: اهمیت سوالات "چرا؟، چطور؟، اگر...؟" یادگیری مداوم و خارج شدن از منطقه امن

نقش تصادفی بودن و بازیگوشی

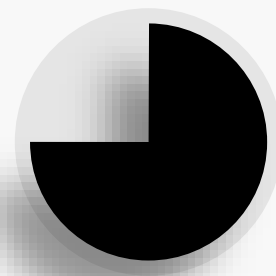
%25

ایده‌های حاصل از قالب سازی

%50

ایده‌های حاصل از آزمون و خطا

%75

ایده‌های حاصل از بازی

● اهمیت استراحت، سکوت و طبیعت : زمان لازم برای پردازش ناخودآگاه، تأثیر آرامش بخش فعالیت‌های سبک

●

کاربرد و آینده خلاقیت

هنر و سرگرمی

سینما، موسیقی، ادبیات، بازی

خلق داستان و سبک هنری جدید

خلاقیت در کسب و کار و نوآوری

توسعه محصولات جدید

بهبود فرآیندها و بازاریابی

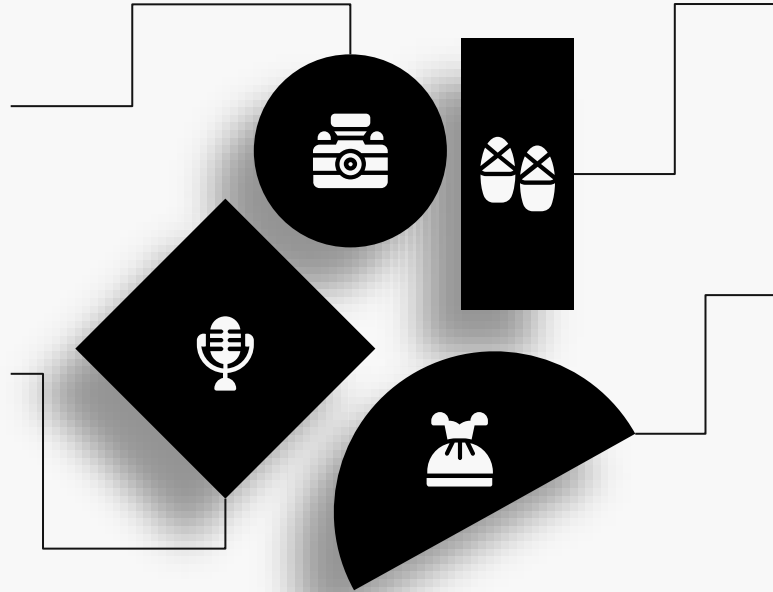
ایجاد فرهنگ سازمانی پویا

جمع‌بندی و گام‌های بعدی

رفع مانع خلاقیت

پرسش و پاسخ

سفری مداوم برای رشد

شناسایی یک مانع خلاقیت